

פרוטוקול מס' 72

מישיבת ועדת הכנסת
מיום א', כ"ט בכסלו תשל"א - 27.12.1970, בשעה 14.30

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:

י. ישעיהו - היו"ר
א. אנקוריין
ר. ארזי
מ. ביבי
א. זילברברג
י. נבון
מ. נסים
א. עופר
א. רוזאל-נאור

מוזמנים:

ח. ליאור - מזכיר הכנסת
ג. קיטרון - יועץ משפטי
ז. שר - יועץ משפטי של הוועדה
א. בר-זכאי - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

רשמה: נ. רינגלר

- סדר-היום: א. שונות;
ב. מועד פתיחת ישיבות הכנסת בימי ד' בשבוע;
ג. סדרי דיון בתקציב השנתי, בפעולות המשרדים ובמדיניותם. (סעיפים 5 - 10).

היו"ר י. ישעיהו:

אני פותח את הישיבה.

א. שונות

מכתבים שלא נדון בהם היום: (א) מכתב מיושב-ראש ועדת הכספים האומר: "ועדת הכספים בישיבתה ביום י"א בכסלו תשל"א - 9.12.70 החליטה: נושאי משרה בשלטון (נשיא בית-המשפט העליון, מבקר המדינה, נגיד בנק ישראל) שהיו זכאים עם פרישתם למכונת צמודה ונהג, יהיו מעתה ואילך זכאים, במקום זאת, לקבל את מלוא הוצאות נסיעותיהם לפי דרישתם וללא קבלות. התעוררה בענין זה גם שאלה בדבר זכויותיו של יושב-ראש הכנסת עם פרישתו, אך על כך צריכה להחליט ועדת הכנסת." (ב) מכתבו של חבר-הכנסת נסים בדבר חשבות שר במכתב, בדיון בהצעות חוק פרטיות; (ג) הצעת חבר-הכנסת המר להקים ועדה מיוחדת לענין יהודי ברית-המועצות. לגבי המכתב של חבר-הכנסת המר יש לי הערה ואעיר אותה בנוכחותו.

ב. מועד פתיחת ישיבות הכנסת בימי ד' בשבוע

יושב-ראש הכנסת חדל לעמוד על ההצעה שישיבות הכנסת בימי ד' בשבוע תתחלנה בשעה 12.30 והוא אמר שוועדת הכנסת תחליט על השעה הנראית לה.

אני מציע שישיבות הכנסת בימי ד' בשבוע תיפתחנה בשעה 11.30 ולא בשעה 11.00, כי חצי השעה הנוספת עד לפתיחת ישיבת הכנסת מוסיפה זמן עבודה לוועדת החוקה, חוק ומשפט. אני מציע הצעה זו לאחר ששוחחתי עם גורמים פרלמנטריים.

ג. ארזי: אני תומך בהצעת יושב-ראש הוועדה.

מ. ביבי: אם הכוונה היא לפתוח את ישיבות הכנסת בשעה 11.30, אני בעד השארת מועד פתיחת ישיבות הכנסת בזמן הקודם - 12.30; אם משנים את המועד יש לשנותו כך שהזמן בין גמר רוב ישיבות הוועדות בימי ד' לבין פתיחת ישיבת הכנסת יהיה מנוצל ולא להשאיר פירצה של כשעה.

א. זילברברג: יש חברים שאינם משתתפים בשום ועדה ביום ד' בשבוע וככל שישיבת הכנסת תיפתח מוקדם יותר כן ייטב. צריך להתחיל את ישיבת הכנסת בשעה 8.30 בבקר עד השעה 11.00 ואז תוכלנה הוועדות לשבת ככל שתרצנה.

היו"ר י. ישעיהו: אינני מיעץ ללכת להצעה מרחיקת לכת כזאת, כפי שמציע חבר-הכנסת זילברברג. אני מעדיף את השעה 11.30.

י. נבון: אני חושב שהשעה 11.00 טובה יותר מ-11.30, הבעיה היא רק לגבי ועדה אחת.

היו"ר י. ישעיהו: אם חברי הוועדה סבורים שהשעה 11.00 היא השעה המתאימה נחליט על השעה 11.00.

ח. ליאור: אבקש שתוקפה של ההחלטה יהיה מהשבוע הבא, כי לשבוע זה כבר קבענו את סדר-היום וקבענו זמנים עם השרים.

הוחלט: ישיבות הכנסת בימי ד' בשבוע תיפתחנה בשעה 11.00. תוקף ההחלטה יהיה מיום ד' - 6.1.71.

ועדת הכנסת - 27.12.70

ג. סדרי דיון בתקציב השנתי, בפעולות המשרדים ובמדיניותם

היו"ר י. ישעיהו:
ועדת הכנסת בחרה ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת הכנסת אשר דנה בסעיפים 5 עד 9. הוועדה אישרה את סעיף 5 בנוסח הזה:

סעיף 5:
"ועדת הכספים תזמין להשתתף בדיוניה בתקציבו של כל אחד מן המשרדים לחוד מספר חברי כנסת שאינם חברים בוועדה, אך הם נמנים על הסיעות המיוצגות בה ובלבד שמספר המוזמנים לא יעלה על מחצית מחברי ועדת הכספים; מוזמנים כאמור לא ישתתפו בהצבעות המתקיימות בוועדה."

י. נבון:
אני מציע למחוק את המלים: "אך הם נמנים על הסיעות המיוצגות בה". אנו עושים פה משגה בכך שאנו פוסלים השתתפות סיעות שאינן נמנות על הסיעות המיוצגות בוועדת הכספים בדיון על תקציבי המשרדים השונים. אילו היינו כותבים: תשגר כל ועדה לוועדת הכספים חברים מתוכה לפי ראות עיניה. ועדת הכספים תפנה לוועדות השונות ותבקש מהוועדות לשלוח את נציגיהן לפי ראות עיניהן. מדוע נגזור על סיעות כמו ע"מ, אג"י, פאג"י ועוד אי השתתפות בדיונים על משרדים שהם דנים עליהם בישיבת הוועדה בה הם חברים?

ג. קיטרון: הנוהל בוועדת הכספים הצדיק את עצמו.

ה צ ב ע ה

הוחלט:
לדחות את הצעתו של חבר-הכנסת נבון שהציע למחוק את המלים: "אך הם נמנים על הסיעות המיוצגות בה".

לאשר סעיף 5 בנוסח שהקריא יושב-ראש הוועדה.

סעיף 6:

היו"ר י. ישעיהו:
סעיף 6 נוסח כדלהלן: "תקציב משרד הבטחון, על כל חלקיו, וכן הסעיפים הצמודים אליו או הנוגעים למערכת הבטחון יידון בקריאה ראשונה, שניה ושלישית בוועדת הכספים ובוועדת החוק והבטחון של הכנסת כוועדה משותפת; יושב-ראש ועדת הכספים יהיה יושב-ראש הוועדה המשותפת".

ג. קיטרון:
אני מצביע על העובדה שהסעיף כפי שהוא מנוסח כאן נוגד את הצעת חוק התקציב. כן רצוני להעיר תשומת לב הוועדה שהצעת חוק התקציב שכבר הודפסה ותונח על שולחן הכנסת כוללת סעיף שהוראת סעיף 6 בהחלטת ועדת הכנסת איננה מתיישבת עם זה, כי התקציב כבר הודפס.

אם יתקבל כאן סיכום הפוך, הרי יש לדאוג לכך שאכן החוק כפי שיידון בוועדת הכספים יהיה תואם את ההחלטה, אחרת ייווצר מצב שהוועדה תחליט החלטה שבהצעת החוק תהיה כתובה אחרת.

מ. נסים:
הערת ד"ר קיטרון שהצטמצמה לענין זה מובנת. רצוני להוסיף נימה נוספת לא לגופו של ענין. אנו דנים על סדרי הדיון בתקציב. למעשה סעיף זה בהצעת חוק התקציב מיותר - לא כל הסעיף, אלא החלק הקובע היכן יידון תקציב הבטחון, כי קיימת תקנה 105 בתקנון בה כתוב: "בדיון על תקציב המדינה, ובמקרים אחרים יוצאים מן הכלל, רשאית ועדת הכנסת לקבוע סדרי דיון מיוחדים". כאשר אנו דנים על סדרי הדיון בתקציב המדינה הכל מבוסס על תקנה 105 עליה אנו נשענים כדי לקבוע הליכים.

מ. נסים:

הדבר הנכון ביותר הוא, גם אם כבר שכללו את הצעת התקציב, ואם עוד לא הדביקו את הדף בפתח הספר עדיין ניתן להחליפו, ואם כבר הודבק - ניתן למחוק כמה מלים מן ההצעה. ברור ונכון יהיה שהבירור ייקבע על-ידי ועדת הכנסת על-פי תקנון הכנסת מאשר שזה יופיע בחוק התקציב. אם ועדת הכנסת תקבל החלטה ברורה בנושא, ועדת הכספים, לדעתי, (א) תכבד את החלטה; (ב) תמחק את הקטע, כי היא כפופה להחלטות שבתקנון הכנסת.

ר. ארזי:

השאלה היא מה רוצים ורק אחר-כך יש לחפש את הדרך כיצד לבצע את מה שרוצים. אם ועדת הכספים מתנגדת לסעיף זה, אז הדבר טעון בירור יסודי. שמעתי את דעתו של יושב-ראש ועדת החוק-והבטחון ואני מניח שמה שהוא אומר הוא אומר לא רק על דעתו, כי ההנמקות נשמעו לא רק כאן. אם יושב-ראש ועדת הכספים וחברי ועדת הכספים סבורים שסעיף זה הוא נגד החוק וההגיון אז צריך להתדיין על זה באופן עקרוני. אם ועדת הכספים טוענת שהבעיה היא רק של הצורה, היות וזה נמצא בחוק ועדת הכנסת אינה יכולה לקבל החלטה שהיא בגיגוד לחוק, אז צריך לחשוב לתקן את החוק שיהיה כפי שאנו רוצים.

אני תומך בזה שהסדר יהיה כפי שכתוב בסעיף 6. הנימוק העיקרי לדעתי הוא: אם אומרים שיש כנסת זוטה - היא קיימת לגבי ועדת החוק-והבטחון ולא לגבי שום ועדת אחרת, כי ענייני בטחון וענייני תקציב הבטחון אינם מגיעים בשום צורה למליאת הכנסת. אם זו צריכה להיות כנסת זוטה לא ייתכן שלא יהיו לה אותן הסמכויות באותו ענין כמו לוועדת הכספים.

היו"ר י. ישעיהו:

לחבר-הכנסת ארזי: לחברי ועדת הכספים אין התנגדות חותכת וברורה, הם רק אינם מרוצים, אך אינם מתנגדים.

י. נבון:

אם נקבל דעתה של ועדת הכספים ייצא שתקציב הבטחון יהיה התקציב היחיד שיידון בוועדת הכספים בלבד, היא בלבד תדון ותחליט בתקציב עצום זה. עלינו לקבוע שגם ועדת החוק-והבטחון תדון יחד עם ועדת הכספים על תקציב משרד הבטחון.

היו"ר י. ישעיהו:

הדגש בסעיף זה הוא לגבי הקריאה השלישית שבקריאה זו, תצבענה שתי הוועדות. אין זאת אומרת שלא תהיה אפשרות להקים ועדות משנה, אפשר אפילו לכתוב זאת בסעיף.

מ. ביבי:

אני תומך בדעתו של חבר-הכנסת נבון.

ג. קיטרון:

אם יתקבל סעיף זה תהיינה לו השלכות שונות ועל הוועדה להיות ערה לכל ההשלכות.

י. נבון:

נשאר זאת למומחים.

א. עופר:

אני תומך בסעיף 6.

ז. שר:

אני ממליץ לקבוע במפורש לתקן סעיף 4. בשיחה עם ד"ר קיטרון התברר כי לסעיף 6. יהא צורך להוסיף את המלים: "הוועדה המשותפת רשאית למנות ועדת משנה לבירור נושאים בתקציב בקריאה שניה".

י. נבון:

אני מציע שנצביע על המומה של סעיף 6. אם היא תתקבל יגישו לנו היועצים המשפטיים נוסח מוכן ליום ג'.

היו"ר י. ישעיהו: הצעת חבר-הכנסת נבון טובה. עלינו להחליט מה יהיה בהצעת החוק של התקציב. אנו צריכים להביא לתשומת ליבו של שר האוצר נוסח מסויים על-פיו תחוקן הצעת החוק.

ז. שר: יושב-ראש הוועדה ישגר מיד מכתב לשר האוצר, יציין את ההחלטה ויודה לשר אם הצעת החוק תלך בהתאם לחוק.

ה צ ב ע ה

בעד אישור הסעיף - רוב
נגד - אין

הוחלט: לאשר סעיף 6.

להוסיף לסעיף את המלים: "הוועדה המשותפת רשאית לבחור ועדת משנה לבירור נושאים בתקציב בקריאה שניה."

סעיף 7:

אושר

סעיף 8:

אושר

סעיף 9:

היו"ר י. ישעיהו: בסעיף קטן (א) ניסחה הוועדה המשותפת את שיעור הזמן להנמקת ההסתייגויות על תקציבי המשרדים בנוסח הבא: "19 שעות, אשר מהן 18 שעות יחולקו בין הסיעות המסתייגות לפי גדלן ובנוסף לכך תחולק שעה אחת בין הסיעות שמספר חבריהן פחות מ-3".

י. נבון: אני חולק על הסיפה של ההצעה: "שמספר חבריהן פחות מ-3". באופן תיאורטי יכול להיות מספר גדול משלוש. יכול להיות שמחר תתפצל סיעה בח ארבעה חברים לשתי סיעות. אינני חושב שיש להקציב שעה לכל הסיעות, אלא להקציב זמן מסויים ליתר הסיעות.

היו"ר י. ישעיהו: אני הצעתי לכתוב: "15 דקות לסיעה שמספר חבריה פחות מ-3".

מ. נסים: אני מבקש שתהיה לסיעה אפשרות להעביר עד שליש מהזמן העומד לרשותה להנמקת מן המשרדים או מקצתם לדיון הכללי בקריאה ראשונה, על-פי סעיף 3 של סדרי הדיון בתקציב השנתי.

א. עופר: אני תומך בהצעת חבר-הכנסת נסים.

היו"ר י. ישעיהו: לסעיף קטן (ב) יש לכתוב "עד 30 דקות" ולא "30 דקות".

הוחלט: סעיף קטן (א): "שיעור הזמן להנמקת ההסתייגויות על תקציבי המשרדים המנויים בסעיף 7 (א) יהיה 18 שעות, והוא יחולק בין הסיעות המסתייגות לפי גדלן, נוסף לכך יינתנו עוד 15 דקות לכל סיעה שמספר חבריה פחות מ-3".

סעיף קטן (ב): במקום "30 דקות" יבוא: הזחלט: (המשך):

סעיף קטן (ג): - אושר;

סעיף קטן (ד): "לדיון באומדן ההכנסות בהחאם לסעיף 8 יוקצבו 3 שעות והן יחולקו בין כל סיעות הכנסת, כדרך שמתחלק הזמן בדיון סיעתי (סעיף 47 של התקנון). לפתיחה ולתשובה של יושב-ראש הוועדה, או מי שהוסמך על ידיו, שעה אחת.";

סעיף קטן (ה): "כל סיעה רשאית לחלק כרצונה את סך הכל של הזמן העומד לרשותה להנמקת הסתייגויותיה בתקציב של כל אחד מן המשרדים או מקצתם, הכל כפי שתמצא לנכון ובלבד שתודיע על חלוקת הזמן שלה ליושב-ראש הכנסת לפני התחלת הדיון.";

כן תחוסף לסעיף קטן (ה) הפסקה: "כן רשאית סיעה להעביר עד שליש מן הזמן העומד לרשותה כאמור לדיון הכללי בקריאה ראשונה, על-פי סעיף 3 דלעיל.";

סעיף קטן (ו): "ביקשה סיעה לנמק את הסתייגויותיה בתקציבו של משרד פלוני בבת-אחת, תורשה לעשות כן.";

סעיף קטן (ז): "לא יאוחר מ-48 שעות אחרי רישום ההסתייגויות תודיע כל סיעה מסתייגת ליושב-ראש הכנסת וליושב-ראש ועדת הכנסת אלו הסתייגויות יש בדעתה לנמק מעל דוכן הכנסת.";

סעיף 10:

לסעיף קטן (א): אחרי המלים: "על-פי בקשת הסיעה המסתייגת" יש להוסיף:

א. עופר:

"או אחד מחברי-הכנסת".

אני מציע לכתוב: "תחקיים על-פי בקשת חבר-הכנסת". שני נימוקים לי להצעת לכתוב "חבר-הכנסת" ולא "סיעה": (א) אם אומרים "סיעה" מסתבכים בהגדרה שיחיד אינו סיעה; (ב) יכולים להיות מקרים שחברים מסויימים בסיעה אינם מסכימים לדעת יתר חברי הסיעה והסיעה אינה מתמרמת על כך, מדוע שלא תהיה להם אפשרות להצבעה נפרדת על הסתייגותם? אם חבר-הכנסת מבקש הצבעה נפרדת יש לאפשר לו זאת.

י. נבון:

הרחלט:

בסעיף קטן (א): במקום "לכל תקציב ההוצאה" יבוא "לכל סעיף בתקציב ההוצאה";

במקום: "רק על פי בקשת הסיעה המסתייגת" יבוא: "על-פי בקשת המסתייג או אחד מחברי-הכנסת".

הסיפה של הסעיף: "שתוגש ליושב-ראש הכנסת לפני הישיבה..." - תימחק.

סעיף קטן (ב) - אושר

סעיף קטן (ג):

אחרי המלים: "בבת-אחת" אני מציעה להוסיף: "כולל הסתייגויות שנתקבלו".

א. רזיאל-נאור:

אחרי המלים "בבת-אחת" יבוא: "כולל הסתייגויות שנתקבלו".

הוחלט:

היועצים המשפטיים יביאו לנו לישיבה הבאה נוסח מתוקן של הסעיפים.

היו"ר י. ישעיהו:

הישיבה ננעלה בשעה 16.50.